

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou v právní věci žalobce **P. P.**, bytem A. S. 3936/3, P., proti žalovanému **Krajskému úřadu Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 8. 2011, čj. KUOK 95378/2011, sp. zn. KÚOK/79101/2011/ODSH-SD/7273, ve věci přestupku,

t a k t o:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.
- III. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného, označeného v záhlaví. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Olomouce ze dne 19. 5. 2011, č.j. SMOL/084529/2011/OARMV/PD/Sla, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. e) bod 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, kterého se dopustil tím, že „*dne 11. 1. 2011 v katastru obce Štěpánov na 1. km sinice III. třídy č. 44613, řídil motorové vozidlo zn. Ford Tranzit,*

RZ XXX, aniž by byl držitelem příslušné skupiny řidičského oprávnění.“ Tímto svým jednáním porušil § 3 odst. 3 písm. a) a § 18 odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, a byla mu za to uložena pokuta ve výši 25.000 Kč, zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 12 měsíců a uložena povinnost náhrady nákladů řízení v paušální částce 1.000 Kč.

[2] Žalobce v žalobě namítal nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí a jeho nesprávné právní závěry. Žalobce vytýkal správním orgánům, že se nezabývaly materiálním znakem přestupku, ačkoliv namítal, že u jeho jednání nedosahuje závažnosti požadované zákonem. Žalobce nepopíral svou odpovědnost za přestupek, ale sám ji shledal za přestupek podle § 22 odst. 1 písm. l) zákona o přestupcích, tj. u základní skutkové podstaty na rozdíl od správními orgány konstatované skutkové podstaty, která je skutkovou podstatou kvalifikovanou. Pro svůj výklad žalobce použil § 88 odst. 1 trestního zákona (č. 140/1961 Sb.), podle kterého se k okolnosti přitěžující nebo k okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby přihlédne jen tehdy, jestliže pro svou závažnost podstatně zvyšuje stupeň nebezpečnosti trestného činu pro společnost. Žalovaný opomněl hodnotit stupeň společenské nebezpečnosti a spokojil se s tím, že nějaké nebezpečnosti jednání žalobce dosáhlo. To, že žalobce byl bez řidičského průkazu pouze jeden měsíc, pak zohlednil správní orgán I. stupně ve výši ukládané sankce. Přitom tak krátký výpadek, běžný u tisíců či desetit tisíců jiných řidičů, nevede ke ztrátě schopnosti řídit vozidlo. Jediné, co žalobce ohrozil, byl zájem společnosti na správě řidičských oprávnění, když vrácení řidičského oprávnění v době, když již byl zákaz vykonán, nebránily žádné objektivní důvody. I přes naplnění formálních znaků materiální znak přestupku podle žalobce nebyl naplněn, protože jeho závažnost koresponduje nejvýše se základní podstatou přestupku citovanou výše.

[3] Ve vyjádření žalovaný uvedl, že žalobce se opírá o ustanovení již neplatného trestního zákona a nový trestní zákon není již založen na materiálním pojetí trestného činu, ale pouze na formálním. Pokud byl materiální znak odmítnut v řízení trestním, nebude brán v úvahu ani v řízení o přestupku. I přes uvedené se správní orgány k námitce žalobce vyjádřili.

[4] V replice žalobce doplnil, že se správní orgány nevypořádaly s tím, zda šlo u přestupku o jediný pokračující či trvající přestupek anebo o vícečinný souběh. Žalobce se zákazu řízení motorových vozidel podrobil a vykonal jej. Právní moci nabylo rozhodnutí Městského úřadu Kroměříž 7. 11. 2008. Po uplynutí stanovené doby opět žalobce začal řídit vozidlo, ačkoliv nepožádal o vrácení řidičského oprávnění. V této době byl však účinný starý trestní zákon. Šlo o přestupek pokračující za účinnosti obou trestních zákonů a jednání žalobce má být posouzeno podle pro něj příznivějšího výkladu. Zákon o přestupcích vychází z materiálního pojetí.

[5] Při jednání soudu žalobce k provedenému dokazování uvedl, že řidičský průkaz neodevzdal, protože se odvolal (to vše v té druhé fázi). K dotazu soudu, proč neodevzdal řidičský průkaz po rozhodnutí z Městského úřadu Kroměříž, žalobce uvedl, že to nevěděl, že v Kroměříži mu řekli, že v půlce trestu může žádat o prominutí, ale asi by se to do měsíce nestihlo vyřídit. Až Policie ČR (při střetu zrcátek) žalobce upozornila, že měl odevzdat řidičský průkaz, což žalobce učinil.

Trest je nepřiměřený vůči tomu, co zavinil. Žalobce se živí jako řidič a od té doby neměl žádné provinění. Když nebude mít řidičské oprávnění, přijde o práci. Žalobce uznal, že pochybil, že ty řády nezná, pokutu zaplatí. K dotazu soudu, zda žalobce je zaměstnancem anebo podnikatelem, žalobce uvedl, že je zaměstnaný. K dotazu soudu, zda nebyl proškolen o povinnosti vrátit řidičský průkaz v případě ztráty řidičského oprávnění, žalobce uvedl, že si není vědom, že by o tomto proškolen byl.

[6] Zástupce žalovaného k provedenímu dokazování uvedl, že se směřují dvě věci – neodevzdání řidičského průkazu a souzená věc, po měsíci by žalobce asi ani nemusel dělat zkoušky. Zástupce žalovaného poukázal na nutnost znalosti zákona č. 361/2000 Sb., učí se v autošколе, řidič ho musí znát. Samozřejmě je otázkou, zda je v lidských možnostech si vše pamatovat, ale neznalost zákona neomlouvá. Z lidského hlediska jde o velkou sankci, k sankci jako likvidační se vyjádřil Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. Pl. ÚS 14/09. Správní orgán se nemůže odklonit od zákona. Ke společenské nebezpečnosti nebo spíše škodlivosti, poukazuje zástupce žalovaného na judikaturu, včetně judikatury Nejvyššího soudu, kterou jsou do značné míry správní orgány vázány.

[7] Žalobce u jednání uvedl, že mu v Kroměříži řekli, že když ho Policie ČR nevyzve k odevzdání řidičského průkazu, měsíc nesmí jezdit, jinak nic nemusí. Kdyby nedošlo ke střetu zrcátek, dosud by žalobce jezdil bez řidičského oprávnění, byl i v zahraničí, jezdí denně i 300 km. Nikdy nebyl nikým poučen o povinnosti o vrácení řidičského průkazu.

[8] Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), tedy ke dni 23. 8. 2011, s přihlédnutím k právnímu stavu ke dni spáchání přestupku a dalším skutečnostem dle dalšího textu rozsudku.

[9] Ze správního spisu krajský soud ve vztahu k souzené věci a žalobním námitkám zjistil, že 11. 1. 2011 v 6:45 hodin došlo k nehodě v místě, uvedeném v popisu přestupku shora, jmenovitě ke střetu vozidel zpětnými zrcátky. Šetřením při nehodě bylo zjištěno, že žalobce nemá řidičské oprávnění, protože měl vyslovený zákaz řízení motorových vozidel od 7. 11. 2008 do 7. 12. 2008. Po skončení zákazu si žalobce nepožádal o vrácení řidičského oprávnění a navrácení řidičského průkazu. Věc nehody byla odložena, vlastníkem vozidla, které řídil žalobce, bylo Pekařství M a M, s.r.o.

[10] Podle rozhodnutí Městského úřadu Kroměříž ze dne 22. 10. 2008, čj. 13/18097/361-395/08, byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 22 odst. 1 písm. f) bod 3 zákona č. 200/1990 Sb., protože překročil nejvyšší povolenou rychlost v obci o 25, resp. 22 km/h. Za to mu byla uložena pokuta ve výši 3.500 Kč a zákaz řízení motorových vozidel na dobu jednoho měsíce. V rozhodnutí není uvedeno žádné poučení o povinnosti odevzdat řidičský průkaz. Toto poučení se nenachází ani jinde ve správním spise, který byl soudu zaslán. Právní moci nabylo citované rozhodnutí dne 7. 11. 2008. Podle odůvodnění rozhodnutí se žalobce

dopustil přestupku podle § 22 odst. 1 písm. f) bod 3 zákona č. 200/1990 Sb. za posledních 12 měsíců, a to v listopadu roku 2007. Dne 18. 1. 2011 požádal žalobce Městský úřad Prostějov o vrácení řidičského průkazu (doručeno 19. 1. 2011). Vyjádřením ze dne 19. 1. 2011 dotazovaný správní orgán odpověděl, že žalobce musí nejdříve požádat o vrácení řidičského oprávnění a jaké náležitosti má taková žádost mít.

[11] Do protokolu o projednání přestupku žalobce uvedl, že si neuvědomil, že po výkonu sankce zákazu činnosti měl požádat o řidičské oprávnění a o jeho zablokování nevěděl, dozvěděl se to až v souvislosti s dopravní nehodou. Po tomto zjištění se v lednu nechal přezkoušet z odborné způsobilosti a po úhradě celkem 4.200 Kč bylo dne 1. 2. 2011 rozhodnuto o vrácení řidičského oprávnění. Toto rozhodnutí žalobce předložil. Žalobce uvedl, že mu nebylo sděleno, že po uplynutí doby zákazu činnosti by měl požádat o vrácení řidičského oprávnění. Pokud by došlo znovu k vyslovení zákazu řízení, ztratil by žalobce zaměstnání, řidičské oprávnění potřebuje k jeho výkonu. To by pro něj bylo závažnější vzhledem k tomu, že pozbyl řidičské oprávnění pouze na dobu jednoho měsíce. Pokud potom pouze nepodal žádost, považuje sankci za naprosto nepřiměřenou vzhledem k okolnostem případu. K dotazu správního orgánu, proč žalobce nepožádal o vrácení řidičského oprávnění a řidičského průkazu, žalobce odvětil, že mu byla uložena sankce zákazu řízení v délce jednoho měsíce, s přestupkem souhlasil při projednání přestupku u Městského úřadu v Kroměříži, kde mu bylo řečeno, že žádat o vrácení po půlce je nesmyslné, když po měsíci může řídit. Proto žalobce věc neřešil a domníval se, že po uplynutí měsíce může zase normálně řídit, aniž by se dopustil dalšího přestupku. Žalobce věděl, že během stanoveného měsíce nesmí řídit motorová vozidla, to dodržel. Pokud by mu udělena sankce zákazu řízení vozidel na dobu delší, určitě by postupoval jinak.

[12] Podle rozhodnutí Městského úřadu Prostějov ze dne 1. 2. 2011, čj. PVMU 14566/2011 41, bylo žalobci vráceno řidičské oprávnění.

[13] Podle vyjádření žalobce k podkladům rozhodnutí namítl nenaplnění materiálního znaku přestupku a odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2009, čj. 5 As 108/2008-45. Žalobce po vykonání sankce zákazu řízení motorových vozidel požádal o vrácení řidičského oprávnění. Nebezpečnost jeho jednání je snížena tím, že k žádosti o vrácení řidičského oprávnění není nutné přikládat žádné dodatečné dokumenty, jež by mohly ovlivnit správní uvážení a správní orgán nemá v podstatě žádné důvody takové žádosti nevyhovět. V případě zákazu řízení na jeden měsíc získává institut vrácení řidičského oprávnění ryze formální charakter a jeho smysl je přinejmenším diskutabilní. Další skutečnost, která zásadně snižuje stupeň nebezpečnosti pro společnost je doba, po kterou řídil motorové vozidlo. Žalobce řídil od 8. 12. 2008 do 11. 2. 2011 soustavně motorové vozidlo a nedopustil se žádných přestupků. Proto se ptá, co je objektem přestupku, který je mu dáván za vinu. Zájem společnosti na řádném chodu státní správy, tedy dodržování byrokratických opatření, jež z hmotněprávního hlediska nemají valný význam anebo zájmem společnosti na ochraně silničního provozu před jedinci, kteří nemají řidičské oprávnění, protože ho nikdy neměli anebo před řidiči, u nichž délka doby, po kterou nebyli držiteli řidičského oprávnění, odůvodňuje obavy, že již pozbyli důležité návyky potřebné k řízení motorového vozidla a mohou provoz na pozemních

komunikacích potencionálně ohrožovat? S ohledem na výši sankce se žalobce přiklonil k druhé variantě. Stupeň nebezpečnosti pro společnost u přestupků je obecně nepatrný, to však neznamená, že je u všech stejný. Jediným úkolem správního orgánu by mělo být v rámci jeho hodnocení prokázat, zda je zájem společnosti ohrožen bez toho, aniž by zjišťovali míru tohoto ohrožení. Skutková podstata podle § 22 odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o přestupcích je skutkovou podstatou kvalifikovanou ve vztahu k podstatě základní podle § 22 odst. 1 písm. l) téhož zákona. Podle zásad trestního práva v materiálním pojetí je možno tuto kvalifikovanou podstatu aplikovat nejen při naplnění formálních znaků, ale také při splnění materiálního znaku tak, že k okolnosti, která podmiňuje užití vyšší trestní sazby, se přihlédne jen tehdy, jestliže to pro svou závažnost podstatně zvyšuje stupeň nebezpečnosti pro společnost (§ 88 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb.). Vzhledem k tomu, že stupeň nebezpečnosti nedosahuje míry požadované zákonem, je třeba řízení zastavit anebo kvalifikovat jednání podle § 22 odst. 1 písm. l) zákona č. 200/1990 Sb. Pokud jde o formální znak, žalobce je zcela ve skutkovém omylu negativním, když se mylně domníval, že po uplynutí zákazu činnosti může bez potíží řídit motorové vozidlo a byl tak přesvědčen, že mu nebrání žádná překážka, ačkoli tato objektivně existovala ve formě výše uvedeného ustanovení zákona. Žalobce si je vědom toho, že neznalost zákona neomlouvá, nicméně není však možné po jedinci spravedlivě požadovat, aby se orientoval v celém právním systému včetně judikatury soudů různých stupňů. V tomto mají nezastupitelnou úlohu správní orgány, které podle zásad správního řízení (§ 4 odst. 2 s. ř.) mají dotčené osobě poskytnout přiměřené poučení, je-li to vzhledem k povaze úkonu a osobním poměrům dotčené osoby potřebné. Žalobce je přesvědčen, že kdyby jej příslušná úřední osoba při jednání na Městském úřadě v Kroměříži poučila, že po uplynutí sankce zákazu řízení motorových vozidel musí požádat o vrácení řidičského oprávnění anebo by takové poučení obsahovalo rozhodnutí o přestupku, svou povinnost by žalobce splnil a o vrácení řidičského oprávnění by požádal. K otázce zavinění z nedbalosti žalobce uvedl, že s ohledem na jeho vzdělání a praxi značně vzdálenou všem humanitním oborům včetně práva, na složitost práva upravujícího pozbytí řidičského oprávnění (kombinace zákona o silničním provozu, zákona o přestupcích a správního řádu), na absenci poučení ze strany správních orgánů a v návaznosti na krátkou dobu zákazu činnosti fakticky o existenci předmětných ustanovení zákona žalobce vědět nemohl.

[14] Podle rozhodnutí správního orgánu I. stupně o přestupku byly formální znaky přestupku jednáním žalobce naplněny. K naplnění materiálního znaku postačí samotná skutečnost řízení vozidla bez řidičského oprávnění bez toho, že by současná právní úprava brala v potaz okolnosti jednotlivých případů a dává správnímu orgánu možnost uložit jako nejnižší sankci pokutu ve výši 25.000 Kč současně se zákazem činnosti na dobu nejméně jednoho roku. Správní orgán je povinen právo v dané formě aplikovat, aniž by měl možnost výrazněji zhodnotit rozdíly mezi řešenými případy a zákonodárce dává tuto možnost pouze u výše sankce při povinnosti respektovat spodní hranici zákonem stanovených sankčních sazeb. K tvrzení žalobce, že o povinnosti požádat o vrácení řidičského oprávnění nevěděl, správní orgán I. stupně uvedl, že tato povinnost vyplývá přímo ze zákona o silničním provozu a jeho obsah by měl být řidiči vozidla znám. Správní orgán I. stupně žalobci přitakal, že v jeho případě nejde o osobu, která má sklon k porušování povinností uložených mu zákonem o silničním provozu a jedná se u něj o výjimku vyplývající z jeho neznalosti postupu stanoveného zákonem. Dále správní

orgán I. stupně uznal, že vzhledem k okolnostem případu, kdy žalobci byla sankce zákazu řízení motorových vozidel uložena pouze na dobu jednoho měsíce a žalobce byl poučen, že nemá smysl požádat vzhledem k této délce o prominutí zbytku trestu zákazu činnosti, došlo zřejmě u něj ke špatnému pochopení daného poučení a v případě nepodání žádosti je zjevné, že u něj nešlo o úmyslné jednání. K tomu přihlédl správní orgán jako k polehčující okolnosti při stanovení výše sankce a obě uložil na samé dolní hranici. Na druhé straně je správní orgán vázán zákonem a protože žalobce řídil vozidlo, aniž by byl držitelem řidičského oprávnění, došlo z jeho strany k porušení zákona. V závěru odůvodnění správní orgán I. stupně poučil žalobce podle § 94a odst. 2 zákona o silničním provozu o povinnosti vrátit řidičský průkaz.

[15] V odvolání žalobce zopakoval námitky z vyjádření k podkladům rozhodnutí a upozornil, že v případě neposuzování materiálního znaku by došlo k nahrazování role zákonodárce správními orgány a soudy a k porušení dělby moci.

[16] Podle napadeného rozhodnutí žalovaný přezkoumal rozhodnutí o přestupku v rozsahu odvolacích námitek a konstatoval, že předložené podklady pro rozhodnutí spolehlivě prokazují, že žalobce porušil zákon o silničním provozu a tím naplnil skutkovou podstatu přestupku. Žalovaný odkázal na § 94a odst. 1 a 2 zákona o silničním provozu, podle kterého je žalobce povinen po nabytí právní moci rozhodnutí obsahující zákaz řízení odevzdat řidičský průkaz, o tom je řidiči vydáno potvrzení. Pokud by žalobce řidičský průkaz odevzdal, byl by zpraven o jeho vrácení. Příslušný správní orgán měl vést žalobce k zodpovědnosti, neboť žalobce naplnil skutkovou podstatu přestupku podle § 46 odst. 1 zákona o přestupcích. Žalovaný popsal skutkový děj předcházející vydání rozhodnutí o přestupku a konstatoval, že po neodevzdání řidičského průkazu žalobce po celou dobu při jízdě motorovým vozidlem naplňoval skutkovou podstatu přestupku, a to do doby vrácení řidičského oprávnění. V tom shledal žalovaný splnění formálního i materiálního znaku přestupku, jak již uvedl správní orgán I. stupně, a poznamenal, že v případě předmětného přestupku nelze od uložení sankce upustit. Žalovaný se s námitkou žalobce, že nebyla naplněna materiální stránka přestupku neztotožnil, protože žalobce neodevzdal řidičský průkaz, ačkoli mu to ukládá zákon o silničním provozu. Tato povinnost následovala uložení sankce za opakující se přestupek, byla mu uložena minimální sankce zákazu činnosti, od níž rovněž nebylo možné upustit. Srovnání jednání žalobce se situací podle rozsudku Nejvyššího správního soudu, kdy se jednalo o překročení nejvyšší povolené rychlosti v obci o 2 km/h, posoudil žalovaný jako liché, v citovaném případě podle rozsudku bylo na místě vyhodnotit společenskou nebezpečnost za splnění dalších podmínek. Žalovaný odkázal na to, že žalobce měl znát svou zákonnou povinnost odevzdat řidičský průkaz, že na základě žádosti žalobce mu byly řidičské oprávnění a průkaz vráceny 2. 2. 2011 a podle žalovaného tato skutečnost nesnižovala společenskou nebezpečnost jednání žalobce na takovou míru, že by materiální znak přestupku nebyl naplněn.

[17] Podle vyjádření Statutárního města Prostějov ze dne 2. 5. 2013 nebyl žalobce ze strany Městského úřadu Prostějov nikdy poučován o povinnosti odevzdat řidičský průkaz, protože mu tímto správním úřadem nikdy nebyl uložen zákaz činnosti. Městský úřad Prostějov poznamenal, že všeobecná praxe je taková, že

správní orgány poučují běžně řidiče o povinnosti vrátit řidičský průkaz, ačkoli jim to zákon neukládá.

[18] Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

[19] Podle § 22 odst. 1 písm. e) bod 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném ke dni 11. 1. 2011, *přestupku se dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích řídí motorové vozidlo a není držitelem příslušné skupiny nebo podskupiny řidičského oprávnění.*

[20] Předně soud konstatuje, že napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné, protože se žalovaný s materiální stránkou přestupku vypořádal. Žalovaný uvedl, že žalobce neodevzdal řidičský průkaz, ačkoliv mu to ukládá zákon a toto měl znát. Od sankce, která mu byla uložena rozhodnutím o přestupku Městským úřadem v Kroměříži, nelze upustit. V tom všem spatřoval žalovaný naplnění materiálního znaku přestupku a k námitce žalobce uvedl, že věc není srovnatelná se situací podle rozsudku Nejvyššího správního soudu, kde šlo o překročení rychlosti o 2 km/h, protože zde musely být splněny ještě další podmínky. Společenskou nebezpečnost přestupku nesnížilo ani vrácení řidičského průkazu a oprávnění žalobci dne 2. 2. 2011.

[21] V právní kvalifikaci jednání žalobce, za které byl sankcionován, se soud shoduje s žalovaným a žalobní námitku, že se žalobce dopustil jednání podle § 22 odst. 1 písm. l) zákona o přestupcích účinného ke dni spáchání přestupku shledal jako lichou. Ostatně ani sám žalobce nenamítal jak ve správním řízení tak v soudním řízení správním, že by byl držitelem řidičského oprávnění. Spor spočíval proto v otázce naplnění materiálního znaku přestupku.

[22] Soud se ztotožňuje s žalobcem a žalovaným v tom, že i po nabytí účinnosti nového trestního zákona v přestupkovém řízení platí materiální pojetí přestupku a posuzuje se jeho materiální stránka, tj. společenská nebezpečnost. Podle § 2 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb. *přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.*

[23] K materiálnímu znaku přestupku se opakovaně vyjádřila judikatura Nejvyššího správního soudu. Tato judikatura je pro zdejší soud závazná.

[24] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2009, čj. 5 As 104/2008-45 (všechny zde citované rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz), musí být splněny obě podmínky materiálního znaku přestupku: označení přestupku v zákoně a současně porušení nebo ohrožení zájmu společnosti. Tam, kde je společenská nebezpečnost marginální, nejde o přestupek.

[25] Dále podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2012, čj. 7 As 137/2011-52, z § 102 odst. 1 a § 94a zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, vyplývá, že po uplynutí doby zákazu činnosti nemůže řidič bez dalšího opět řídit motorové vozidlo. Takový postup by byl jistě možný,

ale zákonodárce zvolil jiný, a sice vrácení řidičského oprávnění na žádost ve zvláštním řízení, který vede k faktickému prodloužení doby, po kterou řidič nemůže řídit motorové vozidlo, minimálně o dobu trvání procedury vrácení. ... Jedná-li určitá osoba v rozporu s § 94a a § 102 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, a naplní tím formální znaky skutkové podstaty přestupku podle § 22 odst. 1 písm. e) bodu 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, je zásadně naplněn i znak materiální, ledaže by existovaly zvláštní okolnosti případu, jež by nebezpečnost příslušného jednání snižovaly natolik, že by materiální znak naplněn nebyl. ... . Domníval-li se stěžovatel, že nesplní-li rozhodnutím stanovenou povinnost odevzdat řidičský průkaz, může po uplynutí doby zákazu činnosti bez dalšího řídit, jednal natolik nezodpovědně, že u něho nelze mít materiální znak přestupku za vymizelý. Ani skutečnost, že po uplynutí doby zákazu činnosti řídil více než tři roky bez nehody či přestupku, nebezpečnost jeho jednání nesnižuje natolik, aby z materiálního hlediska již nešlo o přestupek.

[26] Obdobně rozhodl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 10. 1. 2013, čj. 8 As 34/2012-35, a uvedl mimo jiné, že je třeba zkoumat i to, zda je jednání žalobce zaviněné a zda správní orgány prokázaly úmysl či nedbalost. Při nevědomé nedbalosti je nutno prokázat, že pachatel přestupku nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem a že pachatel vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům měl a mohl vědět, že porušuje zákonem stanovenou povinnost. V rámci naplnění tohoto druhého znaku nevědomé nedbalosti se tedy vychází z možné, nikoliv reálné znalosti. Ta se zkoumá na základě objektivních okolností spojených se skutkem subjektivních dispozic konkrétního pachatele, ale současně možnosti předvídat způsobení poruchy nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem v odkazované věci Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že tam uvedený žalobce vzhledem k tomu, že řídí vozidlo pravidelně, pracuje v autoopravárenství, nelze ji považovat za osobu, o které by se dalo předpokládat zásadní neznalost předpisů zabývajících se povinnostmi řidiče motorového vozidla. Přitom Nejvyšší správní soud odkázal na to, že žalobce musel zachovávat potřebnou míru opatrnosti, která je dána spojením objektivního a subjektivního hlediska při předvídání způsobení poruchy nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem, kterou v odkazované věci žalobce nezachoval a bez racionálního důvodu z jednání policie vyvozoval (ukládání sankce za jiné přestupky a nesdělení, že žalobce nemá řidičské oprávnění), že je oprávněn řídit motorové vozidlo bez řidičského průkazu. V odkazované věci Nejvyšší správní soud posuzoval i námitku týkající se neznalosti zákonných pojmů a odkázal na usnesení Ústavního soudu ze dne 16. 5. 2002, sp. zn. I. ÚS 699/2000 a tam zdůrazněnou tradiční zásadu „neznalost zákona neomlouvá“. Nejvyšší správní soud uzavřel, že tam uvedený žalobce měl znát své povinnosti a pokud tomu tak nebylo, mohl se v případě pochybností obrátit na správní orgán.

[27] Podobně rozhodoval Nejvyšší správní soud dne 8. 1. 2013 v rozsudku čj. 3 As 42/2012-35.

[28] Materiální korektiv použil Nejvyšší správní soud ve svých rozsudcích ze dne 31. 10. 2008, čj. 7 Afs 27/2008–46 (týkající se pokuty za platbu v hotovosti) a ze dne 14. 12. 2009, čj. 5 As 108/2008-45 (citováno shora – rychlost 52 km/h změřená na konci obce).

[29] Z výše citované judikatury (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2012, čj. 7 As 137/2011-52, a ze dne 10. 1. 2013, čj. 8 As 34/2012-35) vyplývá, že je zcela aplikovatelná na případ žalobce a že v souzené věci nelze shledat nenaplnění materiálního znaku přestupku. Vzhledem k rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu a jím prováděné interpretaci nelze dospět v souzené věci ani k závěru, že okolností, která by vedla ke konstatování okrajovosti (marginality) společenské nebezpečnosti a tím i absenci materiálního znaku přestupku, byla neznalost zákona ze strany žalobce či v případě prokázání nesprávné ústní poučení žalobce správním úřadem v Kroměříži (o tom, že nebyl povinen vracet řidičský průkaz).

[30] Podle § 94a odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., ve znění účinném od 11. 1. 2011, *držitel řidičského oprávnění pozbývá řidičské oprávnění dnem právní moci rozhodnutí, kterým mu byl soudem uložen trest nebo příslušným správním úřadem uložena sankce zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel.*

[31] Podle důvodové zprávy k zákonu č. 411/2005 Sb. o změně zákona č. 361/2000 Sb. (sněmovní tisk 833/0) mířila uvedená ustanovení (§ 94a zákona č. 361/2000 Sb. a související) především na ty, kdo nikdy neměli řidičský průkaz a hlavně na řidiče, kteří dosáhli počtu 12 v bodovém hodnocení, protože účelem (bodového) systému je zejména postihovat recidivu páčání přestupků proti bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích.

[32] Soud shledal v souzené věci porušení zásady dobré správy a zásady řádného poučení žalobce Městským úřadem v Kroměříži, avšak tyto vady neměly vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, neboť zákon takový důsledek nestanoví. Ačkoli správní řád ve svém § 4 odst. 2 zavazuje správní orgány, aby v souvislosti se svým úkonem poskytly dotčené osobě přiměřené poučení o jejích právech a povinnostech, je-li to vzhledem k povaze úkonu a osobním poměrům dotčené osoby potřebné, Městský úřad v Kroměříži v rozhodnutí ze dne 22. 10. 2008 tak neučinil. Nadto podle tvrzení žalobce příslušná úřední osoba tohoto správního orgánu žalobci sdělila, že po uplynutí jednoho měsíce, na který byla sankce zákazu řízení motorových vozidel žalobci uložena, může opětovně vozidlo řídit a nemusí vracet řidičský průkaz, pokud ho k tomu „police“ nevyzve. Ze správního spisu nevyplývá žádná jiná verze těchto událostí. A poučení o povinnosti vrátit řidičské oprávnění bývá standardní součástí poučení, alespoň v rozhodnutích žalovaného a správních orgánů I. stupně podle praxe známé zdejšímu soudu. Na základě výše uvedeného by žalobce mohl (nikoli však legitimně) očekávat, že když dodrží stanovený zákaz činnosti v době jednoho měsíce, nedopustí se porušení právních předpisů, když bude nadále řídit motorové vozidlo. Nyní již není možné skutkový stav zjistit zcela přesně (zejména o ústním poučení žalobce Městským úřadem v Kroměříži) a je to nevýznamné, neboť to nemá na souzenou věc vliv. Přesto však jedním ze základních znaků a předpokladů právního státu a naplňování principu právní jistoty je takové uspořádání státu, kdy každý, fyzická i právnická osoba, může mít důvěru v právo a instituce veřejné moci.

[33] V souzené věci soud neuplatňoval test proporcionality s ohledem na shora citovanou judikaturu a neuplatňoval tak proto závěry z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2009, čj. 5 As 46/2008-50, č. 1918/2009 Sb. NSS, kde šlo o následující aplikaci testu: (1) *test vhodnosti*, tj. v daném případě zda-li minimální doba zákazu řízení motorových vozidel, omezující určité základní právo, umožňuje dosáhnout sledovaný cíl; (2) *test potřeby*, tj. zda-li je minimální doba zákazu řízení motorových vozidel ve vztahu k dotčeným základním právům nejšetnější z více možných prostředků umožňujících dosažení sledovaného cíle; a (3) *test poměrování*, tj. porovnání závažnosti v kolizi stojícího základních práva a veřejného zájmu. V odkazované věci šlo o způsobení vážné dopravní nehody, nešlo o řidiče z povolání a soud vyhodnotil test proporcionality v neprospěch žalobce.

[34] Skutková podstata přestupku podle účinné právní úpravy existuje i ke dni vydání rozsudku [§ 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona č. 361/2000 Sb.], a to včetně shodné právní úpravy sankcí, proto posuzoval souzenou věc podle hmotněprávní úpravy účinné v době spáchání přestupku v souladu s § 7 odst. 1 zákona o přestupcích.

[35] Lze uzavřít, že souzená věc je rozhodována na základě zákonů vydaných zákonodárným sborem podle trestní politiky výkonné moci, kterou nemohou soudy ani správní orgány měnit. Ani nesplnění poučovací povinnosti Městským úřadem v Kroměříži, ačkoli je vadou předcházejícího řízení, nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Ani soud ani správní orgány neměly podle zákona v souzené věci možnost prominutí sankce za přestupek, jejího zmírnění ani od ní nemohly upustit.

[36] Z výše uvedených důvodů soud žalobu zamítl jako nedůvodnou.

[37] Soud nepřiznal náhradu nákladů řízení úspěšnému žalovanému, protože žalovaný žádné neuplatnil a soud ze spisu žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti žalovaného nezjistil; neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti

němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Olomouci dne 14. 8. 2013

JUDr. Martina Radkova
samosoudkyně